

Z p r á v y

Rýchle tempo vynútené životným shonom XX. storočia odzrkalluje sa i v živote právnickom nezvyklou mierou — nie ovšem na úkor samej vedy. Pritomná doba vyžaduje i u právnika rýchleho rozhodnutia vo forme premysleného aktívneho činu, činu, ktorý ak má ľudskej spoločnosti priniesť nejaké plus, nesmie hľadiť na priestorové vzdialenosti, faktora to v minulých storočiach i pre rozvoj vedy tak rozhodujúceho. Dominanty rýchlosti dávnej doby byly stonásobne prekonané. Bol strojom prekonaný i krehký organizmus ľudský. Stroj — vlnami. Moderná technika zapriaha sa do služieb vedy a skvele sa tam osvedčuje. Právnická jednota bratislavská zprvu s odbor. právnickými spolkami neskôr sama, vedená snahou sprístupniť širšej verejnosti staré i nové poznatky vedy právnej, uviesť v známosť zprávy zo života právnického po dohode s 'Radio-journalom prikročí k realizovaniu myšlienky právnického rozhlasu: a) populárneho (daňové otázky, medzinárodné události na poli právnom i politickom, clá atď.), b) odborného (nové prúdy v práve, osnovy a ich myšlienky, školy), c) zpravodajského (právnické aktuality, I. S. P. Š. S. a jeho prípravy, štúdium a výhľady štúdia práva etc.). Myšlienka iste zdravá, vítaná a nasledovania hodná! Josko.

Prof. Dr. Cyril Horáček st. sedmdesátníkem. Řádný profesor politického hospodářství na Karlově universitě v Praze, Dr. Cyril Horáček, dožívá se dne 7. listopadu t. r. sedmdesáti let. Narodil se 7. XI. 1862 v Praze, habilitoval dne 11. května 1892 a byl jmenován mimořádným profesorem dne 20. prosince 1901. Řádným profesorem se stal dne 8. března 1907. Byl ministrem financí, členem Národního shromáždění, jest předsedou státní zkušební komise státovědecké, řádným členem České Akademie věd a umění a řádným členem Národohospodářského ústavu při ní zřízeného, čestným členem Československé Akademie zemědělské, členem státní statistické rady a ústřední rady železniční. Z akademických hodností zastával v r. 1908/9 úřad děkana právnické fakulty Karlovy university a v r. 1922/23 byl rektorem Karlovy university, v kteréžto funkci vynikl jako vzácný přítel studentstva.

Vědecky žák Bráfův, jako profesor národního hospodářství, patří do školy historické, jejímž je dnes u nás vůdcem. Vedle Bráfa obrátil prvý svoji pozornost k dělnické otázce a z této jeho činnosti vznikla velká řada článků, publikací i knih, z nichž přední místo zaujímají »Počátkové hnutí dělnického«. Věcně patří do téže skupiny známá »Nauka o mezdním fondu«. Jako vynikající pracovník v otázkách agrární politiky vydal »Výminek«, kterážto kniha vyšla také německy. Jeho »Učebnice národohospodářské politiky« obsahuje dva díly: I. pojímá část úvodní a politicko-populační; druhý, obsáhlejší, nese název »Agrární politika«.

Prof. Horáček přispíval také do řady časopisů, hlavně do Sborníku věd právních a státních a do Obzoru národohospodářského. Ještě dnes jest velmi činným a často se objevují jeho příspěvky i v denních listech. V tomto semestru přednáší na právnické fakultě Karlovy university Národohospodářskou theorii. Řady posluchačů práv jistě vzpomínají veliké, vždy klidné postavy prof. Horáčka, který vedle menšího, až nervosně pohyblivého prof. Grubra, přejal klasicky proslulou českou

školu národohospodářskou, aby ji dále úspěšně vzdělával. Jaké účte se dočkala práce prof. Horáčka, nejlépe ad oculos dosvědčuje obsírná, dvousvazková pocta, již za vedení prof. Mildschuha mu k jeho sedmdesátým narozeninám podali jeho přátelé a žáci. Vskutku lze říci, že teprve prací prof. Horáčka byl dán u nás základ k vědecké národohospodářské práci na poli agrárním, kde zůstane jeho jméno stále jako vedoucí. O jeho práci — dnes žel již z valné většiny rozebrané a tím širší veřejnosti nepřístupné — budou se nutně všechny další generace opíratí. Obdivujíc jeho pracovní energii, přejeme zdravému jubilantu co nejupřímněji, aby zůstal naší vědě v plném zdraví co nejdéle zachován.

Alexander Plecítý.

Z celého světa právníckého a hospodářského. ČSR: Zřízena byla komise pro reorganizaci veřejné správy. — Úroková míra byla snížena Národní bankou pro eskont na $4\frac{1}{2}\%$. — Proti vládě byla podána u nejvyššího správního soudu stížnost proti usnesení ze dne 8. VII. t. r., dle něhož se budou vydávati dovozní povolení pro dovoz mouky, obilí a mlýnských výrobků výhradně syndikátu pro úpravu dovozu obilí a mlýnských výrobků. — Ministr Šrámek prohlásil na sjezdu všeodborového sdružení křesťanských dělníků a zaměstnanců, že jest pro zřízení dělnických komor. — V Praze zasedala začátkem října mezinárodní konference pro studium thomistické filosofie. — Anglie: Známy národohospodář J. M. Keynes projevili v novinářských člancích souhlas s požadavkem Labour Party, aby Anglická banka byla postátněna. — Belgie: Sněmovna přijala finanční zákony, jimiž pokladniční státní schodek má být uhrazen úvěrovými transakcemi; nové státní půjčky činí celkem 3 miliardy franků. — V Bruselu zasedala mezinárodní konference výrobců cukru. — Dánsko: Národní banka snížila diskont na tři a půl procenta. — Francie: V Paříži zasedala mezinárodní konference producentů petroleje. — Itálie: Připravuje se uzákonění t. zv. progresivní daně z příjmů. Daň se nebude vyměřovati podle příznání poplatníkov, nýbrž podle jeho životní úrovně, jak ji zjistil úřad. — Vypsána bude $3\frac{1}{2}\%$ půjčka, částečně domácí, částečně zahraniční. — Vláda byla zmocněna snížití tantiémů členů správních rad. — Maďarsko: Zrušeno bylo stanné právo. — Mezinárodní obchodní komora svolala na 20. t. r. do Pešti středoevropskou komisi. — Německo: Říšská banka snížila diskont na 4%. — Správa společnosti německých říšských drah vypracovala program na opatření práce pro 24.000 lidí. — Vláda vydala nařízení, podle něhož všechny protestní stávky proti nouzovým nařízením jsou nezákonné. — Známy filosof Hans Vaihinger, autor díla »Die Philosophie als Ob«, dožil se 80 let. — Mandžusko: Připravuje se zavedení zlaté měny. — Polsko: Vláda podniká ráznou akci proti kartelům. Ceny polského monopolu cukru a lihu byly sníženy o 20%, ceny tabáku o 25%. — Okresním správám byla vydána nařízení, aby z úřední moci snižovaly ceny životních potřeb. — Rakousko: Podle nového vládního nařízení o Kreditanstaltu mohou být donuceny osoby, jež zavinily úpadek tohoto ústavu, k náhradě škody. — Dle usnesení vlády má být do konce října t. r. propuštěno 2000 státních úředníků, do konce ledna příštího roku dalších 2000. — Začátkem října zasedal ve Vídni rozhodčí soud rakousko-maďarský, který má rozhodnouti o pohledávce 5 milionů švýcarských franků maďarské poštovní správy vůči Rakousku, jež vznikla nevyúčtováním telegrafních poplatků. — Španělsko: Zrušen byl trest smrti a doživotního žaláře; nejvyšší trest jest 20letý žalář. — Švýcarsko: Vláda ohlašuje zavedení zvláštních krisových daní, snížení platu státních zaměstnanců o 10%, úspory na vojsku a subvencích. — Rumunsko: Připravuje se zavedení monopolu minerálních olejů. Rumunsko by bylo takto prvním ze států, produkujících minerální oleje, jež by zavedl monopol; činí tak proto, aby dosáhlo koncesní půjčky.

Kč

Ze Sbírký zákonů a nařízení (čís. 99—147). Zákonem č. 99 bylo zavedeno odškodnění nemocí z povolání (zákon nabyt účinnosti dne 1. července 1932). — Zákonem č. 100 bylo stanoveno, že ustanovení mezinárodních smluv o sociálním pojištění, vyhlášených ve Sbírci zákonů a nařízení, mají po dobu své mezinárodní účinnosti též účinnost vnitrostátní. — Paušalování daně z obratu se týkají vyhlášky č. 101, 126 a 143. — Úpravu různých cel mají za předmět nařízení čís. 102, 108, 130 a 145. — Vyhláškou č. 103 byla pověřena zemská finanční pokladna v Opavě signaturní službou. — Zákon č. 104 prodloužil účinnost zákonů týkajících se bytové péče a na podkladě jeho zmocnění nařídila vláda pod čís. 139 další jejich prodloužení do 31. října 1932. — Zák. č. 105 stanovil jistý numerus clausus pro nově zřizované cukrovary. — Zák. č. 106 se týká knihovního provedení přídělů a směn ze zabrané půdy. — Nařízením č. 107 byly vydány nové předpisy o jízdě motorovými vozidly s účinností do 30. června 1934. — Vyhláška č. 109 upravuje povinnosti měřičských úředníků pozemkového katastru. — Pod č. 110 a 133 vyhlášen dodatkový protokol k obchodní smlouvě československo-švýcarské, pod č. 119 k obchodní smlouvě s Dánskem, pod čís. 135 pak s Řeckem. Pod č. 134 byla vyhlášena řecká výpověď protatimní obchodní dohody. — Nařízením č. 111 se týká cejchování měřidel na tekutiny. — Pod č. 112 vyhlášeny ratifikace mezinárodní celní úmluvy. — Opatření Národní banky o platech do ciziny a z ciziny vyhlášena byla pod č. 113, 122, 136 a 144. — Doplnky k zákonu o ochraně československé měny obsahuje zákon č. 121 a vládní nařízení čís. 118 a 132. — Zákon č. 114 mění některá ustanovení o státní podpoře při zahájení soustavě elektrisace. — Pod čís. 115 byla obnovena účinnost zákona o odběru domácího zboží úřady a veřejnými podniky. — Zákon č. 116 vyloučil z exekuce podpory v nezaměstnanosti, pokud nepřesahují existenční minimum, stanovené pro osoby zaměstnané. — Zák. č. 120 zavedl nové a zvýšil staré přechodné přírázky k daní důchodové a k daní z tantiem. — Zákon čís. 123 a nařízení čís. 124 podrobily spotřební daní droždí u nás vyrobené i z ciziny dovezené. — Nařízením č. 125 byla zřízena komise pro zhospodárnění veřejné správy podle zákona č. 236/1924. — Povinného míšení lihu s pohonnými látkami, daně z lihu a jeho prodejní ceny se týkají nařízení č. 127, 128, 129 a 148. — Nařízením č. 131 byly pozměněny stejnokroje úřednictva celní služby. — Pod čís. 137 byl vyhlášen přístup Polska k mezinárodní úpravě pensí. — Číslo 138 je konsulární úmluva s Francií. — Nařízením č. 140 stanoví odborný dozor na zachování předpisů o ochraně výroby rostlinné. — Pod č. 141 vyhlášeno zrušení visové povinnosti s Nizozemskem. — Vyhláškou č. 142 rozšířen povinný dozor v lékárnách nad některými drogami podle mezinárodních opiových konvencí. — Pod čís. 146 byly vyhlášeny další přístupy k mezinárodní úmluvě o označení původu zboží pod čís. 147 pak další ratifikace mezinárodní úpravy živnostenského vlastnictví. —ý.

Srovnávací slovanské právnické názvosloví. K prvnímu sjezdu právníků států slovanských v Bratislavě připravuje generální sekretariát sjezdu návrh stručného srovnávacího právnického názvosloví československého, polského, jugoslávského, bulharského a ruského. Návrh bude postupně uveřejňován v odborném časopise »Právní Obzor« a na zpracování názvosloví má se účastniti i širší právnická veřejnost. Později se má vydati i knižně a po ustálení se přikročí ku zpracování názvosloví obšírnějšího, případně doplněného i fraseologií.

Alexander Plecíty.

Z právnických fakult. »Úvod do kriminologie« počal prednášať na bratislavskej fakulte v zimnom semestri (týžd. 2 hod.) v budove polic. riaditeľstva s. doc. kriminologie a čls. trestn. práva Dr. Ráliš. — Na právnickej fakulte univ. Komenského bolo v zimnom semestri 1931/32 zapísaných posluchačov: riadnych 1186, mimoriadnych 53; v letnom

semestri 1138 riadnych, mimoriadnych 50. — Dňa 14. októbra prednášal na práv. fakulte univ. Komenského univ. prof. práv. fakulty v Kolíne n. R. Dr. Hans Kelsen na téma: »Staatsform und Weltanschauung«.

Josko.

Jubileum ústavného soudu. V prvých dneh listopadu letošního roku bude tomu 10 let, co po prvé zasedal ústavní soud. Měli jsme příležitost již několikrát v tomto časopisu poukázat na to, že soud tento nemá daleko toho významu, jaký podle ústavní listiny měl a přiznáváme, že ani nějaké jubilejní ovzduší nemůže vyvolati povznesené nálady, jež by odůvodňovala použití tohoto výročí k nadšenému vypsání historie tohoto soudu a ku pochvalnému vylíčení jeho významu. V rámci pouhé krátké poznámky jest možno jen opětně poukázat na to, že ústavní soud jest institucí, která byla sice dobře míněna, avšak nepovedla se. A není dále pochyby o tom, že byl to právě zákon o ústavním soudě č. 162/1920, jenž upravil jeho působnost způsobem krajně restriktivním, neodpovídajícím významu, jež mu ústavní listina chtěla dodati, a který zároveň podstatně zúžil dosah článku I. uvozo- vacího zákona k ústavní listině, stanovícího neplatnost zákonů odporujících ústavní listině, učiniv z této neplatnosti pouhou odporovatelnost, a to ještě odporovatelnost, jež může býti uplatňována v rozsahu značně obmezeném. — Ústavní soud vykonával až dosud pouze působnost přikázanou mu § 7 lit. b zákona 162/1920, a i tu pouze dvakrát. Nebyla mu však až dosud poskytnuta příležitost, aby byl činný ve své hlavní funkci, totiž jako strážce ústavnosti, aby zkoumal, zda některý zákon neodporuje ústavě a jest velice pochybno, zda vůbec kdy k tomu dojde, aby byl v tomto směru činný. Na překážku jest tomu zajisté v prvé řadě nevhodná úprava otázky, kdo jest oprávněn tuto činnost volebního soudu vyvolati. Zákonodárné sbory sotva se odhodlají k tomu, aby uváděly v pochybnost ústavnost zákonů, na nichž se samy usnesly. Při preponderanci poslanecké sněmovny bylo by ovšem zásadně myslitelné, že přehlasovaný senát mohl by dovolávati se pomoci ústavního soudu, kdyby byl v určitém případě měl pochybnosti o ústavnosti navrhovaného zákona, tomu však brání stejné složení obou sněmoven a vyvinuvší se z toho praxe, jež odsuzuje senát k pouhé trpné úloze, takže vykonává funkci revisní komory jen výjimečně, v případech podřadného a spíše jen formálního významu. — Soudům pak, jež jsou oprávněny podati návrh na přezkoumání ústavnosti zákona, zabráni zpravidla tříletá lhůta, aby se jim naskytla příležitost ku podání takového návrhu, neboť lhůta ta jest příliš krátká, než aby před jejím uplynutím byla dána nejvyšším tribunálům možnost, aby u příležitosti projednávání konkrétního případu vznikla v nich pochybnost o ústavnosti zákona, o něž se případ ten opírá. Že by pak soudy ty při své nynější přetíženosti měly chuť kromě toho, co musejí vyřizovati, řešiti ještě ryze theoreticky jaksi »ex privata industria«, tyto otázky, o tom možno důvodně pochybovati.

Důvodová zpráva k osnově zákona o ústavním soudu vyjadřovala se velice opatrně o očekávaném významu tohoto soudu, vytýkajíc jen, že jde o zásadu v podstatě zdravou, že budeme míti o jednu kontrolu naší ústavnosti více, čehož nemůže býti nikdy nazbyt, nelze však nesmlčeti, že byla vytvořena kontrolní instituce, současně však téměř zabráněno, aby instituce ta mohla fungovati.

Při restriktivní tendenci zákona o ústavním soudu došlo však v jednom bodu přece jen k úpravě značně extensivní. Jest to otázka náhrady, poskytované členům tohoto soudu. Zmíněná již důvodová zpráva vytýká k § 5, zmocňujícímu vládu ke stanovení výše náhrady příslušející členům ústavního soudu, že a rcit vláda bude vázána zásadním stanoviskem zákona o ústavním soudě, že členství v tomto soudě jest t. zv. čestnou funkcí. Tato čestná funkce, jež po celá souvislá léta nevyžaduje, aby ten, jenž ji zastává, konal v této funkci

jakoukoli práci neb vyvíjel jakoukoli činnost, poskytuje předsedovi ústavního soudu nárok na pevný plat Kč 24.000.— ročně a členům na plat Kč 9000.— ročně. Kdyby kompetence ústavního soudu v praxi byla bývala upravena tak, že by byl mohl vykonávati a také vykonával ústavou mu určený úkol strážce ústavnosti, byla by tato odměna jeho členů spíše příliš nízká. Jak se však poměry vyvinuly, nutno uznati, že vláda příliš ochotně a příliš štedře vtělila ve skutek myšlenku vyslovenou v několikrát již zmíněné důvodové zprávě, že totiž náhrada, o níž mluví § 5, může ovšem býti po př. i paušalována.

Pohlížíme-li tedy zpět na toletou historii tohoto tribunálu, nezbyvá než s politováním konstatovati, že nesplnil očekávání, jež byla v něj skládána, nutno však uznati, že nestalo se tak vinou jeho vlastnr. nýbrž jediné tím, že nebyla mu poskytnuta možnost, aby uplatnil své kompetence. Z jeho nálezů vzbudil ohlas jediné onen, jímž rozhodoval o opatření Stálého výboru č. 450/1920 o inkorporaci Vitorazska a Valčicka, což zde jediné z povinnosti kronikářské konstatujeme.

je.

Nový režim ve státní správě železniční. K článku uveřejněnému v č. 1. tohoto ročníku našeho listu, dostává se nám z informovaných kruhů tohoto vysvětlení:

Je třeba litovati, že autor článku, ať už čerpal své zprávy z kteréhokoli pramene, nedal si příslušné údaje ověřiti kterýmkoli právníkem v železniční službě. Byl by se uvaroval některých omylů, jež vedly k značnému zkreslení celého obrazu.

Musí býti především uvedeno na pravou míru tvrzení o tom, že zvýšení osobních tarifů o 20% mělo zhoubné následky pro železniční hospodářství. Statistika ukazuje, že počet dopravených osob v r. 1931 je proti roku 1930 o 10.60% menší, avšak příjmy z osobní dopravy klesly v r. 1931 proti r. 1930 pouze o 2.7%, absolutně pak o částku 26 milionů Kč. Že při průměrné výši příjmů 4 miliardy Kč nemůže úbytek 26 milionů Kč býti příčinou nepříznivého výsledku v hospodářství státních drah, je zajisté jasné. Ve skutečnosti bylo zvýšení osobních tarifů v r. 1931, jakkoli bylo železniční správě svrchované nemilé, z různých důvodů nezbytné. Naše tarify byly totiž značně pod úrovní tarifů evropských drah a i po provedeném zvýšení jsou československé dráhy v osobní dopravě stále ještě mezi nejlevnějšími železnicemi evropskými. Finančně pomohlo kromě toho zvýšení tarifů udržeti alespoň částečně příjmy z osobní dopravy na výši, na které byly v roce 1930. Pokles počtu cestujících je ve srovnání s jinými drahami poměrně malý, neboť podle statistiky evropských drah pohybuje se pokles počtu cestujících všude mezi 10 a 15%. Nesmí se ostatně zapomínati, že osobní doprava je hospodářsky skutečně podřadnou složkou železniční dopravy, neboť hlavní složka je doprava nákladní.

Autor se zbytečně ujímá právních úředníků v presidiu ministerstva železnic, pokud jde o zastaralost žel. provozního řádu (č. 1 z r. 1852). Předpisy žel. prov. řádu nebyly žádnou překážkou zvyšování rychlosti, jak o tom ostatně svědčí ta okolnost, že již v letech před r. 1932 jezdily rychlovlaky na př. na trati Praha—Čes. Třebová jízdni rychlostí kolem 90 km. Pikantní však je, že zvýšení rychlosti na našich drahách, provedené v r. 1932, stalo se právě z iniciativy právních úředníků presidiálních, kteří při této akci, již dali sami do proudu a také úspěšně skončili, byli nuceni překonávati mohutný odpor železničních techniků. Není pak bez zajímavosti, že po nastoupení dnešního ministra jsou tytéž technické kruhy ochotny přikročiti ještě k dalšímu zvýšení rychlosti, aniž se dnes (po změně v osobě ministra) obávají, že technická kapacita našich drah zvýšení nesnese, jak to bylo jimi tvrzeno dříve. Tím je podán jeden z četných dokumentů o tak zv. boji mezi právníky a techniky.

Organisační změny lze — jak autor správně podotýká — posu-

zovati teprve po uplynutí určité doby. Není ovšem případné, praví-li se v článku, že ministr správně pochopil, že není možné omezovati počet zaměstnanců v provozu. Je naopak mimo každou pochybnost, že v provozu je značný přebytek personálu, což ostatně ministr sám veřejně konstatoval, ba na tom celý svůj organizační plán založil; v této věci pokračoval tedy ministr důsledně v linii dřívějšího režimu: zákaz přijímání nových zaměstnanců a zmenšování počtu pensionováním. U centrálu, kterými jsou ředitelství státních drah, postupovalo se před nastoupením nového ministra tak, že nesměl býti především nikdo do centrály nově povolán, takže automaticky přirozeným odpadem se počet zaměstnanců zmenšoval, jednak vykonáván byl přímý tlak na ředitelství, aby zmenšovala počet svých zaměstnanců v určitém poměru podle toho, jak klesala dopravní intenzita a tím i pracovní zatížení centrály. Nový ministr volil cestu jinou a přikročil ke zrušení jednoho ředitelství. Podle svého memoranda byl ministr k tomu veden poměry ve Švýcarsku, při čemž ovšem dopustil se řady nedopatření, neboť při řádném přihlídnutí k statistice je centrální služba u našich železnic lacinější než ve Švýcarsku (výdaje na ni činí 3,85% všech výdajů osobních, ve Švýcarsku 4,47%, u nás bylo na 13.400 km 8 ředitelství, ve Švýcarsku na 3.400 km 3 ředitelství). Jedno ředitelství státních drah má průměrně 700 zaměstnanců; počítáme-li průměrný příjem 25.000 Kč (což je částka vysoká), znamenalo by zrušení ředitelství při úplném odstranění všech těchto 700 lidí úsporu pouze 17,5 milionů Kč. Že by se tím daly sanovati železnice, jejichž schodek činí za éry nového ministra v půl roce kolem 500 milionů Kč (za celý rok 1931 pouze 100 milionů Kč), je přirozeně úplně mylné. Avšak zaměstnanci u ředitelství jsou v definitivním poměru, takže úspora snižuje se na částku minimální.

V článku se tvrdí, že tak zv. »Správa pro zvláštní služby« je povahy dočasně. To neodpovídá skutečnosti, ježto ve správě jsou oddělení, jež mají trvalý úkol (dílenská ústředna, likvidace pensí, vozová odúčtovna, odúčtovna svazových doprav). Nemůže tedy býti správa jednou v celku zrušena. Tím si lze vysvětliti neporozumění článku pro to, že nové ředitelství Praha má pouze 8 oddělení, kdežto dřívější oddělení Praha-Jih mělo oddělení 12. Čtyři oddělení byly totiž zařaděny do Správy.

Poznámka o finanční prokuratuře je nespravedlivá, neboť železniční správa snažila se ze všech sil svých dosáhnouti toho, aby ve sporných záležitostech soudních mohla se sama svými právními úředníky zastupovati. Nedařilo se jí to pro odpor jiných ministerstev a teprve při nové úpravě o poměrech finančních prokuratur (osnova je parlamentu předložena) bude alespoň částečně zmocněna některé úkony u soudů obstarávati přímo bez účasti finanční prokuratury.

Lze jen souhlasiti s autorem článku, že oceniti bude lze organizační přesuny teprve po delší době. Avšak konstatování toho, že předpoklady těchto organizačních opatření jsou nesprávné, je na místě již dnes, neboť napravovati vážná nedopatření jež takto vznikají, není v budoucnosti dobře možné.

K tomu poznamenáváme: Autora repliky ujišťujeme, že náš článek byl psán ve snaze po naprosté objektivitě a že jsme zejména neměli v úmyslu poškozovati kolegy právníky v obtížných dnešních poměrech. Domníváme se také, že jsme se svým článkem nedopustili nijaké neobjektivnosti. Dokladem toho může býti zajisté, že kruhy dnešního režimu dobře vycítily, kde jsme se obrátili s odůvodněnými výtkami proti nim. Snad dokonce v nějaké souvislosti s naším článkem jest oběžník, který koloval v nedávné době v ředitelství státních drah Praha a který zakazuje úředníkům dávatí zprávy na veřejnost, aby prý nevycházely zkresleně. (Jest ovšem za dnešního režimu velmi těžké čerpati odněkud zprávy, neboť ty, které oficiálně vycházejí, jsou velmi

stručné.) Pokiaľ ale jde o odpoveď, musíme prece pričiniť v najlepšej snahe malou poznámkou:

Není správne mínění repliky, že bychom si neověřili předem své vývody. Obrátili jsme se samozřejmě na odborná místa režimu dnešního i dřívějšího a rádi konstatujeme, že v dnešním organizačním chaosu celého železničního podniku zachytili jsme informace poměrně spolehlivé.

Pokud se týče toho, že autor repliky tvrdí, že ve správě pro zvláštní služby jsou oddělení rázu trvalého a že na základě toho naše mínění o dočasnosti Správy neodpovídá skutečnosti, upozorňujeme, že toto jsme napsali na základě úředního Věstníku ministerstva železnic republiky Československé ze dne 22. června 1932, ročník XIV., číslo 26, kde na straně 103 pod titulem »Správa pro zvláštní služby« se praví: Tato správa jest orgánem přechodným; její všeobecné věci, na př. agenda pomocných úřadů, věci zaměstnanců a pod. se vyřizují pod a) (t. j. u ředitelství st. drah Praha) uvedenými odděleními a orgány ř. s. d. v Praze. — O úkolech Správy jsme nepsali, jest nám však známo, že již nyní se postupně zrušuje a že budou-li některá oddělení trvalá, budou organisována způsobem jiným. Rovněž polemika s tím, že Správa bude jednou v celku zrušena, jest nesprávná, neboť nic takového jsme nenapsali a naopak jsme zdůraznili, že Správa bude zrušována postupně.

Velmi nás těší, že náš článek vzbudil pozornost odborných kruhů; autorovi repliky děkujeme za jeho vysvětlení.

Alexander Plecítý.

Prednáška prof. Hansa Kelsena v Bratislave. Dňa 14. októbra t. r. hostila právnická fakulta Komenského univerzity v Bratislave známeho právnika, zakladateľa a vodcu t. zv. normatívnej teórie, prof. Hansa Kelsena z Kolína. O 7. hod. večer bolo auditorium maximum právnickej fakulty do posledného miesta plné. Prof. Kelsen prednášal na téma: »Staatsform und Weltanschauung«. Možno povedať s istotou, že auditorium maximum právnickej fakulty nepočulo ešte takej skvelej reči, takého vybrúseného rečníckeho výkonu. Zato čo sa týka obsahu, nutno urobiť niekoľko poznámok.

Už samé téma prekvapilo každého, kto pozná tvorbu Kelsenovu. Súc pozvaný právnickou fakultou mal predniesť predovšetkým rýdze právnickú prednášku a to na nejaké téma, ktorým by poslucháčstvo bolo oboznámené jeho životným dielom, hlavnými zásadami ním založenej viedenskej školy. Téma: Štátna forma a svetový názor, bolo však volené zrejme pre široké kruhy inteligencie, a pri tom že bolo skvele a podrobne vypracované, nechalo u odborníka dojem, že na to by bol stačil i menej významný človek, než je Kelsen. Pritom odhliadneme od tej okolnosti, že pre zakladateľa normatívnej teórie je do istej miery groteskné, keď hovorí o štátnej forme, o svetovom názore, lebo veď po stránke normatívnej je toto nazieranie celkom ľahostejné a neprípustné. Pre normový poriadok nemá významu, či je stvorený absolutistickou autokraciou, alebo demokraciou, či je dôsledkom metafyzicizmu alebo filozofického relativizmu. Tieto otázky sú metanormatívne, aspoň tak to učí i Kelsen.

Odhliadnúc od voľby témata, treba konštatovať, že Kelsen zase ostal verný svojej metode vedeckej, totiž že iba popisoval dva typy, ním za základné považované, totiž autokraciu a demokraciu a nechcel sa prikloniť k tej či onej forme (»nicht **verurteilen**, nur **beurteilen**«). Ale tá okolnosť, že vo skutočnosti jeho paralela vyznela — vedomky či nevedomky — silne v prospech demokracie, je dôkazom nemožnosti takejto rýdze objektívnej metódy, vedeckého zpravodajstva. Kelsenov vysokovzdelený a k pozitívnym náhľadom dospelý duch vtlačal jeho slovám ráz kréda pre demokraciu.

Veľmi cenný a len malej čiastke poslucháčstva prístupný bol Kel-

senov úvodný výklad psychologický a filozofický. Bola to malá ukážka z jeho pravej činnosti. Potom hľadá Kelsen ideále autokracie a demokracie na poli politikom a hľadá k nim paralely ideálov filozofických. Ideál demokracie je rovnosť, voľnosť, bratstvo, legalita, kontrola, publicita, ochrana menšín, tolerancia. Tomu odpovedá vedecký svetový názor, pozitivizmus, relativizmus a skepticizmus. Autokracia hlása princíp autority, nesnášanlivosti, nerovnosti a nevolnosti, jej odpovedá vo filozofii metafyzicizmus. Potom sa zaoberá Kelsen príkladmi z historie a končí skvelou sice, ale skôr pre efekt volenou, epizodou z evangelia, Ježiš, syn Boží pred Pilátom.

Obsahove chýbala v prednáške odpoveď na empirickú možnosť či nemožnosť autokracie a demokracie, na otázky demokratickej tyranie a demokracie, založenej na princípoch metafyzických. Myslím tu na systém socialistickej vlády diktatury proletariátu a na druhej strane na demokracie, ktoré odvodzujú sa z pojmov považovaných za absolútne hodnotné (národný štát, vláda národa). Uznávam, že otázky tieto nesúvisia úzko s pojmovým popisom dvoch útvarov, o ktorých ani nevieme, či sú pojmove možné, ale týmito aktualitami by prednáška získala na zaujímavosti.

Prednáška Kelsenova v Bratislave je myslím len prvým krokom na započatej ceste a dúfajme, že budeme mať možnosť počuť i iných význačných odborníkov európskych v našom univerzitnom meste.

Dr. Virsik.

III. mezinárodný kongres pro trestní právo, který se měl konati na jaře 1932 v Palermu (Sicilie), byl přeložen na velikonoce 1933, neboť špatná hospodářská situace mnoha států nedovoluje, aby jejich vlády vyslaly své delegáty na tento kongres. deo.

Z ministerstva obchodu, Legislativní oddělení připravuje osnovu vládního nařízení o obchodu s ovocnými konservami. Sekce obchodně-politická připravila přemístění některých druhů zboží při dovozu do povolovacího řízení a na druhé straně opětně uvolnila dovoz jiných druhů zboží. Sledován byl pozorně obchodně-politický poměr k cizině. Ministerstvo obchodu snažilo se podporovati vývoz zřízením kompenzačních obchodů. Legislativa živnostenské sekce pokračovala na revisi živnostenského řádu a zabývala se jednak projednáním §§ 36—38 a pak § 56 a násl. živn. řádu. Projednáván byl návrh zákona o splátkovém trhu. Podle vydaného přehledu o pohybu živností za druhé čtvrtletí 1932 bylo skonstatováno, že v obvodu všech obchodních a živnostenských komor lze zjistiti přírůstek živností jak svobodných a řemeslných, tak i koncesovaných, pouze obchodní komora v Čes. Budějovicích vykazuje celkový úbytek 426 živností. Mimo to byly vydány různé směrnice a pokyny pro podřízené živnostenské úřady. Sekce obchodně-dopravní studovala dopravní poměry v ČSR. Oddělení koncesovaných živností zpracovalo statistiku o periodické dopravě osob autobusy a udělených koncesích tohoto druhu za účelem pořízení přehledu a získání přesného statistického materiálu pro připravovaný zákon o period. dopravě osob motorovými vozidly. Zvláště byl brán zřetel také na autobusové tratě jdoucí přes státní hranice.

Dr. H.

Nové zvýšení zásoby vykázaných devis evropských cedulových bank u Národní banky československé. — V minulém čísle našeho časopisu jsme komentovali zastavení poklesu zásoby vykázaných devis evropských cedulových bank u Národní bance, kdy v červenci t. r. stoupla o 406 tis. dolarů na 31.425 tis. dol. Také v srpnu letošního roku zvýšila se naše zásoba vykázaných devis, o 535 tis. dol. na 31.960 tis. dol. Za příznivý vývoj této hospodářské otázky vděčíme jistě Národní bance, která vydáním přísných devisových opatření dovedla nám zabezpečiti naši devisovou zásobu.

Alexander Plečický.

Zřízení vysoké bohoslovecké školy církve československé v Praze. Když vládní činitelé nevyhověli žádostem církve čsl. o zřízení vysoké

školy, usnesla se ústřední rada církve československé dne 21. září t. r. na zřízení vlastního samostatného bohosloveckého učiliště v Praze, jehož působnost počíná studijním rokem 1932/33, a schválila jeho organizační statut, studijní řád a řády zkušební. Zřízení vysoké bohoslovecké školy církve československé je svou povahou čistě vnitřním aktem církve československé a jde tudíž o učiliště soukromé. Československá církev bude se prý domáhati pro ně práva veřejnosti a rovnoprávnosti s ostatními teologickými fakultami v ČSR. Rozvrh přednášek a seminárních cvičení (otištěn v »Českém zápasu« roč. XV, str. 322), vydaný pro I. ročník (pravidelné studium) a ročník II. (se zřetelem k studiu dosavadnímu) jest analogický s rozvrhem přednášek a seminárních cvičení bohosloveckých fakult katolických. Do oboru praktické teologie spadá také církevní právo, při němž se stejně jako na katolické teologické fakultě koná přednáška o právním vedení farní kanceláře, neboť i farář československé církve je u nás nejen orgánem vnitřně církevním, nýbrž má též postavení orgánu státu. — Slavnostní otevření nové vysoké školy bohoslovecké stanoveno na 26. říjen t. r.

Dr. Kp.

Nová úprava polské »palestry«. Unifikační dílo, které bylo právě uskutečněno na poli trestního práva v Polsku, je doplněno novou úpravou advokátního zřízení. Dnem 1. listopadu 1932 nabývá platnosti dekret presidenta republiky, který přináší jednotné organizační zásady pro advokacii. Jím mají býti odstraněny poslední zbytky právního partikularismu a vyrovnány rozdíly zájmové a názorové.

Je nesporno, že jedním z nejdůležitějších činitelů řádného výkonu spravedlnosti je advokacie. Z toho hlediska bylo také vycházeno při úpravě tohoto stavu v Polsku. Polská »palestra« (organizace advokátů, advokacie) je vybavena rozsáhlou autonomií, vybudovanou v demokratickém duchu. Z valných hromad advokátů v jednotlivých obvodech vycházejí na základě volby obvodové rady, disciplinární soud a konečně hlavní Rada. Tím je dána samostatnost a nezávislost polské advokacie. Z hlavních výhod, jež »palestra« dekretem získala, je zaručení svobody slova a možnost volného přesídlení advokátů z jednoho obvodu do druhého, což nebylo možno za dřívějšího právního stavu, kdy státní území polské podléhalo třem právním sférám.

Advokátní povolání může vykonávat pouze osoba, která je zapsána v listině advokátů některého obvodu. Ministr spravedlnosti má právo prohlásiti listinu advokátní za uzavřenou. Tento eventuelní »numerus clausus« chová v sobě nebezpečí, že ho bude zneužíváno z důvodů politických, avšak na druhé straně je tu dána možnost, aby stav advokátský byl materiálně zajištěn, aby v zabezpečování existenčních podmínek nebyl nucen uchýlovat se často k prostředkům nečestným, k nekalé konkurenci. I s hlediska teoretického bylo vysloveno několik námitek proti tomuto ministrovu právu, ale zájem advokacie je přednější než teoretické problémy. Ingerence ministra spravedlnosti je dále odůvodňována tím, že ve státě nemůže existovat advokátní korporace, která by stála jaksí mimo veškerý dozor a omezení vlády; jestliže ministr přejímá odpovědnost za řádné vykonávání spravedlnosti, musí mít i přirozeně právo dozoru nad všemi činiteli k tomu povolányi; ovšem jen v mezích zákona.

Dekret ve zvláštní části upravuje podmínky pro kandidáty advokacie. K zapsání do listiny kandidátů se vyžaduje: polské státní občanství, zachovalost, znalost polského jazyka, právnické studium, zkoušky v Polsku předepsané a konečně prohlášení advokáta, že jest ochoten přijmouti kandidáta na praksi. Tímto patronem může být advokát, který je aspoň 5 let zapsán v advokátní listině.

Praxe kandidáta advokacie trvá 5 let; do ní mohou býti započítány nanejvýš 2 roky praxe při soudech občanských, vojenských nebo úřadech správních. Kandidát je povinen pracovat pod skutečným ve-

dením patronovým a účastnit se prací pořádaných advokátní Radou za účelem odborného vzdělání těchto t. zv. »aplikantů«; může zastupovat svého patrona při soudech a úřadech správních vyjma nejvyšších instancí. K zastupování před soudy okresními a pracovními se vyžaduje aspoň jednoletá praxe, před soudy krajskými praxe tříletá.

Po absolvování předepsané praxe se »aplikant« podrobuje zkoušce před zvláštní komisí. Dekret obsahuje podrobné předpisy o složení této komise, o disciplinárním řízení proti kandidátům, jakož i o přechodu z dosavadního stavu k změněným poměrům.

Nynější ministr spravedlnosti Michałowski nazval tento organizační statut »velkou chartou svobod« polské advokacie. Význam nové úpravy záleží jednak v záruce, že základních zásad advokátní autonomie nebude zneužíváno a znásilňováno, jednak v odstranění nebezpečí nezákonného postupu advokacie proti vládě. Všechny sporné otázky mají být řešeny cestou legální. Ve sporech advokátů s úřady rozhoduje smíšená komise složená z členů Nejvyššího soudu a hlavní Rady; stížnosti o zapsání do advokátních listin řeší pouze Nejvyšší soud.

Těmito zásadami má být vytvořen nový typ advokáta, který by si byl náležitě vědom své odpovědné funkce při výkonu spravedlnosti, který by zároveň choval úctu k vlastnímu stavu i státu.

Vladimír Komender.

Osnova zákona o vyhnání plodu a usmrcení dítěte při porodu z r. 1932. V posledních měsících zákona o vyhnání plodu a usmrcení dítěte, poněvadž osnova trestního zákona nebyla ještě přijata a ministerstvo je toho mínění, že reglementace této otázky nestrpí odkladu. Vřele jest vítáti, že osnova upravuje spornou otázku vyhnání plodu dříve, než o ní se bude jednat v souvislosti s celkovou kodifikací trestního práva, poněvadž tím usnadňuje projednávání osnovy trestního zákoníku. Ministerstvo spravedlnosti vzhledem k chystané reformě otázky vyhnání plodu, dalo pořídit celostátní přesnou statistiku vyhnání plodu a výsledky její za léta 1925—1929 potvrdily jen to, co bylo známo již dříve, totiž, že to jsou téměř jen mladé a svobodné dělnice, nádenice, služebné a ženy dělníků, které jsou obžalovány a odsouzeny pro tento zločin a že případy, kdy pomáhá lékař, nepřesahují 5% případů, jež se dostanou před soud. Na 100.000 žen ve věku schopném roditi, t. j. ve věku od dokonaného 14. do dokonaného 44. roku věku svého, připadá ročně průměrně 22 těhotných oznámených pro vyhnání plodu, z nichž však pouze jedna čtvrtina bývá odsouzena. Více než dvě třetiny těhotných bylo odsouzeno ve věku 18 až 30 let. Sluší poznamenati, že odsouzení v 90% případu bylo podmíněné. V 18.6% případu operace byla provedena způsobem nebezpečným životu a v 7.3% vedla k smrti.

Poněvadž stylisace osnovy v podrobnostech podstatně se liší jak od platného práva, tak i od osnovy trest. zákoníka z r. 1926 a poněvadž se jedná o nejposlednější a nejvážnější návrh zákonný, který v nejbližších dnech stane se předmětem parlamentního jednání, všimněme si blíže jeho obsahu.

Po stránce subjektivní vyžaduje osnova úmysl pachatelův, směřující k tomu, aby činnost pachatelem podniknutá měla za následek odumření plodu nebo porod dítěte mrtvého. Za pachatele považuje těhotnou samu jednak v případě, kdy sama úmyslně plod svůj vyhnala, tak v případě, kdy jej dala vyhnati jiným se svým svolením, a trestá v tomto případě těhotnou za přečin tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců. Všechny ostatní osoby, které se zúčastnily činu návodem, pomocí, radou, vlastním vykonáním činnosti potřebné k výsledku nebo jiným způsobem, trestným podle obecných ustanovení trestních zákonů, považuje osnova za účastníky a trestá je mnohem přísněji, totiž žalářem od 6 měsíců do jednoho roku, a byl-li čin tento spáchán po živnostensku, což vztahuje se zejména na porodní asistentky, těžkým žalářem od jednoho do pěti let. Tedy vidíme, že osnova kvalifi-

kuje jejich čin jako zločin. Jde-li však o účastenství vzdálené, připouští osnova, aby byli trestáni stejným trestem jako těhotná sama, tedy mírněji.

Osnova stanoví také pokus přečinu vyhnání plodu trestným v právní oblasti Slovenské a Podkarpatoruské.

Dále osnova uvádí podmínky, za nichž přerušení těhotenství má být trestné, navazujíc při tom na předpisy osnovy z r. 1926.

Stanoví, že vyhnání plodu není trestné, bylo-li vykonáno se svolením těhotné lékařem, oprávněným vykonávat lékařskou praxi, ve veřejném léčebném ústavě a to pouze v těchto případech:

1. stalo-li se za tím účelem, aby bylo odvráceno od těhotné nebezpečí smrti nebo těžké škody na zdraví;
 2. je-li nepochybně, že oplazení se stalo násilným smilstvem nebo trestným zneužitím dívky mladší než šestnáct let;
 3. je-li nepochybně, že narozené dítě by bylo těžce zatíženo duševně nebo tělesně;
 4. jestliže by těhotná nemohla plod donosití nebo po porodu povinnost výživy vůči narozenému dítěti dostatečně plnití bez ohrožení výživy vlastní nebo výživy osoby, kterou má podle zákona povinnost vyživovati a která je jí stejně blízká jako dítě, jehož zrození očekává.
- První tři body jsou převzaty téměř doslovně z osnovy z r. 1926, další pak obsahuje podstatnou odchylku od ní.

Také je velmi důležité ustanovení, že v případě, nelze-li vyhnání plodu vykonati ve veřejném ústavě léčebném, stačí souhlas druhého lékaře. A dále, že nemajetné mají nárok, aby v případech právě vypočtených, bylo vyhnání plodu vykonáno ve veřejném léčebném ústavě bezplatně nebo za částečnou náhradu výloh. Toto ustanovení je zvláště velmi vítati. A pokud podle platných ustanovení o veřejném nemocenském pojštění má těhotná nárok na pomoc při porodu, má rovněž v právě uvedených čtyřech případech stejnou měrou nárok na pomoc při vyhnání plodu.

Sluší poznamenati, že osnova tato obsahuje také přísnější ustanovení, totiž pro toho, kdo bez svolení těhotné vyžene její plod. Trestem jest tu jako zločinu těžký žalář od jednoho roku do pěti let, a byla-li tím zaviněna smrt těhotné nebo těžká škoda na jejím zdraví, těžký žalář od pěti do deseti let. Tento předpis převzala osnova z práva doposud platného v zemích historických a zcela správně neuznala za vhodné v případě vyhnání cizího plodu trestní sazbu snížit, jednak proto, že užití vyšší trestní sazby činí závislým na tom, že smrt nebo těžká škoda na zdraví byly pachatelem zaviněny, jednak proto, že případy, o něž tu jde, vyskytují se velmi zřídka; bývá totiž ročně oznamováno průměrně toliko 11 případů vyhnání plodu bez svolení těhotné.

Pokud se týče soudní příslušnosti, převzala osnova předpisy platného práva rakouského, totiž, že v případech, kdy se má podle zákona uložit trest přes pět let, nebo kdy veřejný žalobce v obžalovacím spise navrhuje, aby trest byl uložen podle zákonné sazby vyšší než pět let, má se hlavní přelíčení o vyhnání plodu konati před soudem porotním, jinak před soudem krajským.

S vyhnáním plodu souvisí úzce usmrcení dítěte při porodu. Psychický stav matky, jenž má svou příčinu ve fyziologických dějích s porodem spojených, oslabuje podstatně okolnost rodičky proti účinku vnějších okolností k činu pudících a zasluhuje proto neméně ohledu než stejný stav při vyhnání plodu. Při vymezení skutkové podstaty usmrcení dítěte přidržuje se osnova téměř úplně přípravné osnovy trestního zákona. Na rozdíl od přípravné osnovy tr. zák., avšak v souhlase s § 139 tr. zák. rak. pokládá osnova za vhodné výslovně vytknouti, že tento čin může být spáchán nejen pozitivním jednáním, nýbrž i opominutím pomoci potřebné při porodu nebo po porodu. I obsahuje nová osnova v tom směru ustanovení, že matka, která při porodu nebo hned

po něm v mimořádném duševním stavu, vyvolaném porodem a okolnosťmi, za nichž se porod děje, úmyslně usmrtí své dítě nebo je úmyslným opominutím pomoci při porodu nebo po porodu potřebné nechá zahynouti nebo se při tom zúčastní, bude potrestána pro zločin. Dopustila-li se matka činu v těžké nouzi neb aby zatajila své zneuctění, bude potrestána žalářem od 6 měsíců do 3 let; jinak je trestem žalář od jednoho roku do pěti let, a za okolností zvláště přitěžujících těžký žalář od 5 do 10 let. Jiné osoby, které se tohoto trestného činu dopustily, budou potrestány podle obecných ustanovení o úmyslném usmrcení.

Jak z uvedených předpisů vidno, řídil se náš zákonodárce při normování těchto ustanovení třemi momenty: především potřebou unifikovati zvláštní tresty, na druhém místě potřebou rozlišiti nesrovnalosti sociální, jež zvláště při umělém potratu vynikají, a za třetí potřebou snížit trestní sazby, aby byla rozlišena křičící diference mezi hodnocením těchto zločinů v trestním zákoníku zvláště rakouském a v životě praktickém.

Vítáme v celku novou osnovu nejen proto, že unifikuje dosavadní nestejně předpisy, nýbrž a zvláště proto, že vane z ní duch naprosto moderní, hovící dnešnímu nazírání; neboť úkolem jejím jest odstraniti sociální nespravedlnost, povážlivou jak s hlediska kriminálně politického a etického, tak i s hlediska veřejného zdravotnictví. K podrobné kritice její se ještě vrátíme, neboť obsahuje i ustanovení, s nimiž nelze zcela souhlasiti.

Prvý italský kongres právníků v Říme. V rámci oslav docenia pochodu na Řím Fašistický Syndikát advokátov a prokurátorov poriada Prvý italský kongres právníků, ktorý bol dňa 5. októbra t. r. inaugurovaný Mussolinim. Medzi účastníkmi vynikli: predseda sjazdu, minister spravodlnosti de Francisci, Giurati, predseda Komory, d'Amelio, prvý prezident Kasačného Dvora, Longhi, generálny prokurátor, Cristini, predseda Štátneho Súdu, Modena, prezident Najv. Vojenského súdu, univerzitní profesori: Straffa, Marini, Rocco, Cammeo, Carnelutti a i. Vatikánsky Štát zastupoval kardinál Pacelli. Po preslovu guvernéra mesta Ríma predniesol zahajovaciu reč minister de Francisci a potom Mussolini otvoril sjazd v mene kráľa. — V pracovnom zasedaní referent d'Amelio vyložil podané návrhy, ktoré sa týkajú všetko osnovy zákona o civilnom súdnom poriadku. To sú referáty: Piola Casseligo, advokáta G. Tirasacchi-ho o súdnictve nad nezletilými, adv. A. Albertiho z Janova, šp. Bindo-Galiho o eliminovaní následkov prekročenia kompetencie u najv. súdov, šp. Mirabile-ho o jednotnosti pokračovania, adv. Rizzo o honorárnom ráde advokátskom, prof. Vitale z Triestu o reforme súdneho poriadku, Longhiho o líšení úradov pretorských a súdnych, prof. Mariniho o premenách magistratúry za éry fašizmu, prof. Vendittiho o omedzení kasácie na prípady porušenia zákonov. V rezolúcii predloženej prof. Bindo Gallim oceňuje sa 10ročná práca režimu fašistického a vyslovený požiadavok publikácie nového civilneho Kodexu a pokračovanie v prácach pre zákon o civilnom súdnom poriadku, ktorý je na programe sjazdu; právnická veda má vybudovať dogmatiku čo výraz nového režimu, dľa slov de Francisciho »A realtà nuova — dogmatica nuova«.

Luby.

Sjazd právnikov slovenských v Bratislave. Uskutočnenie sjazdu právnikov štátov slovenských v Bratislave v dňoch 10—11. septembra 1933 sa približuje. Prípravné práce sú v štádiu porád a vyhľadávania referentov so zvláštnym zreteľom k fakultám. Po poradách s právnikmi št. slov. v Krakove, Varšave, Sofii, Belehrade, Skoplji, Záhrebu bola nová konferencia 12. októbra 1932 v Sofii, kde a predsedníctva univ. prof. min. mimo sl. Dr. Št. S. Bobčeva (riaditeľa sofijskej univerzity, zakladateľa a dlhoročného hl. redaktora časopisu »Juridičeski Pregled« v Sofii), prejednal sa vedecký porad ako i ďalší postup organizačný. Boli určené zpravodajcovia pre spracovanie jednotlivých vedeckých otá-

zok ako i sostaveniu a vydaniu schematizmu všetkých a zborníku významných právnikov štátov slovanských pôsobiach i mimo štátov slovanských. Porád súčasťnili sa: univ. prof. a býv. min. Dr. Josif Fadenhecht, prof. Dr. Petko Chr. Stojanov, advokát Dr. Ljuben Danajlov, sudca N. S. Dr. Nikolaev a z ČSR. generálny tajomník sjazdu Dr. Cyril Bařinka, ktorý referoval o celkovom stave prípravných prác. Tento súčasťnil sa ďalej porady prípr. výboru na piatom kongrese právnikov juhoslovanských v Dubrovniku. Tomuto predsedal prof. Dr. Dragoljub Arandjelovič z Belehradu za účasti usporiadateľského výboru zo Záhrebu, Lubľane, Subotice, Skoplje a Sarajeva, kde mimo výšspomenutého rozdelenia rozhodovalo sa, či sa má už začiatkom roku prikočiť k vydávaniu sjazdového orgánu »Medzinárodný vestník právnikov štátov slovanských«. Právnická terminologia slov. má byť z príležitosti sjazdu shrnutá v diferenciálny slovník. — Z ohľadu na stránku umelecko-reprezentatívnu-slovanskú počas sjazdu, pred ním a po ňom sriadený, bol pracovný výbor všetkých spolkov slovanských v Bratislave v čele s Dr. Svěrákem ako predsedom, prof. Dr. Húsekem podpredsedom. Sekretárom zvolený bol Dr. Vavro, miestosekretárom podpísaný. Josko.

Opava. V recenzi o Mertlově knize »Politické strany...« má státi na str. 26 minulého čísla, odstavci prvým řádce 15 poslední slovo místo indukci intuici.

Redakční rada pražská konala schůzi ve středu dne 12. října 1932 v místnostech Všeherdu za předsednictví doc. dra Klimenta a dra Nováka a za účasti členů dra Edelsteina, dra Lepaře, dra Jindřicha, dra Kubeše, dra Čakrta, dra Horky a JUC. Plecitého. Debatováno o ústavním soudě, železniční správě a j. —jkt—

Redakční rada brněnská konala schůzi dne 13. října 1932 v Brně za předsednictví dr. Neubauera. Zúčastnili se jí prof. Čáda a kolegové: Skorkovský, dr. Wierer, dr. Hejdušek, Kepert, dr. Olšar, dr. Koukal, dr. Gerlich. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Poznámky k minulému číslu (1), zejména k článku »Nový režim ve státní správě« a o pozornosti, kterou vyvolal. Dále probírány příspěvky pro příští číslo. Debatováno o diskusi k jazykovému sporu Nejvyššího a Nejvyššího správního soudu, o osnově zákona o vyhnání plodu a jiných aktualitách. Dr. Bulín.

Redakční rada bratislavská konala schůzdu dňa 15. oktobra 1932 v seminári práva stredoeuropejskeho. Predsedal prof. Dr. Rauscher a súčasťnili sa jej: Dr. Knappek, Dr. Jellinek, Dr. Podhorányi, Dr. Kohout, JUC. Briška, JUC. Černý, JUC. Josko, JUC. Luby. Omluvili sa Dr. Virsik a Dr. Durčanský. V debate prejednané boly rôzne práv. aktuality. Tak zaujaly pozornosť: I. sjazd právnikov štátov slovanských, rozsudky z rozhlasu, organizácia, právnickeho rozhlasu, otázka subvencie na časopis, články, recenzie a príspevky pre budúce a ďalšie číslo a ich rozdelenie. Josko.

L i t e r a t u r a

Elemér Hantos: Das mitteleuropäische Agrarproblem und seine Lösung. — Berlín, 1931. Nákl. Organisation. 8°. Str. 96. — Profesor Hantos, u nás propagátor sblíženi států střední Evropy, vydal v době, kdy se o agrární krizi nejvíce jednalo, knihu, v níž se zabývá otázkami, proč a jak se ve střední Evropě tato zemědělská tíseň projevovala. Vychážeje z předpokladu, že střední Evropa je sama sobě dostatečným výrobcem i odbytištěm, tvrdí, že je nutno vrátiti se k hospodářskému celku, jakým bylo asi Rakousko-Uhersko. Počítá však i s účastí Německa v tomto novém útvaru, čímž ovšem nabývá dosti široké a po-